

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN VĂN QUỲNH

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC PHÒNG CHÁY
CHỮA CHÁY RỪNG TẠI HUYỆN VĂN CHẤN
TỈNH YÊN BÁI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

THÁI NGUYÊN – 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN VĂN QUỲNH

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC PHÒNG CHÁY
CHỮA CHÁY RỪNG TẠI HUYỆN VĂN CHẤN
TỈNH YÊN BÁI**

**Chuyên ngành: Lâm học
Mã số: 60.62.02.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ LÂM NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Quốc Hưng

THÁI NGUYÊN – 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các số liệu nghiên cứu này đều được tiến hành tại Văn Chấn tỉnh Yên Bái, kết quả trong luận văn là trung thực và được thực hiện bởi chính tác giả cùng nhóm nghiên cứu của trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Tác giả

Nguyễn Văn Quỳnh

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành theo chương trình đào tạo theo chương trình đào tạo Cao học Lâm nghiệp khoá 21, giai đoạn 2013 – 2015 của Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên.

Để hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi của tập thể thầy cô giáo Khoa Lâm Nghiệp, Phòng Đào tạo bộ phận Quản lý Sau Đại học và lãnh đạo trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên. Đối với địa phương, tác giả đã nhận được những sự giúp đỡ của bà con các dân tộc tại các xã Sơn Thịnh và Phù Nham huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái nơi mà tác giả đã đến thu thập số liệu đề tài. Nhân dịp này, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn đối với sự giúp đỡ quý báu đó.

Kết quả của luận văn này không thể tách rời sự chỉ dẫn của thầy giáo hướng dẫn khoa học là PGS.TS. Trần Quốc Hưng, người đã nhiệt tình chỉ bảo hướng dẫn để tôi hoàn thành luận văn này. Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến thầy hướng dẫn.

Xin được cảm ơn sự khuyến khích, giúp đỡ của gia đình cùng bạn bè và đồng nghiệp xa gần, đó là nguồn khích lệ và cổ vũ to lớn đối với tác giả trong quá trình thực hiện và hoàn thành công trình này.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2015

Tác giả

Nguyễn Văn Quỳnh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Tình hình công tác PCCCR trên thế giới	4
1.1.1. Nghiên cứu bản chất của cháy rừng	4
1.1.2. Các kết quả nghiên cứu về dự báo cháy rừng	6
1.2. Tình hình công tác PCCCR ở Việt Nam.....	12
1.2.1. Xác định mùa cháy rừng	12
1.2.2. Kết quả nghiên cứu về dự báo cháy rừng	13
1.3 Tổng quan về khu vực nghiên cứu.....	21
1.3.1. Khu vực huyện Văn Chấn	21
CHƯƠNG 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	35
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	35
Một số yếu tố ảnh hưởng đến cháy rừng, các biện pháp phòng cháy chữa cháy rừng đã và đang được áp dụng tại xã Sơn Thịnh và Phù Nham, huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái.	35
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	35
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	35
2.2.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội khu vực nghiên cứu ảnh hưởng tới công tác PCCR.....	35

2.2.2. Hiện trạng tài nguyên rừng và tình hình cháy rừng tại khu vực nghiên cứu giai đoạn 2010 – 2014	35
2.2.3. Nghiên cứu xác định phân vùng trọng điểm cháy rừng tại khu vực nghiên cứu	36
2.2.4. Thực trạng công tác phòng chống cháy rừng tại khu vực nghiên cứu (2010 – 2014)	36
2.1.5. Đề xuất các giải pháp phòng chống cháy rừng hiệu quả	36
2.2 Phương pháp nghiên cứu.....	36
2.2.1. Quan điểm và cách tiếp cận của đề tài	36
2.2.2. Phương pháp thu thập.....	37
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu	39
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	40
3.1. Đánh giá đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội ảnh hưởng tới công tác PCCCR	40
3.1.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên ảnh hưởng tới công tác PCCCR... (Nguồn : Hạt kiểm lâm huyện Văn Chấn cung cấp năm 2014).....	40
3.1.2. Điều kiện kinh tế xã hội	42
3.2. Hiện trạng tài nguyên rừng và tình hình cháy rừng tại khu vực nghiên cứu giai đoạn 2010 – 2014	42
3.2.1. Hiện trạng tài nguyên rừng tại xã Sơn Thịnh và Phù Nham.....	42
3.2.2. Tình hình cháy rừng tại khu vực nghiên cứu giai đoạn 2010 – 2014.....	43
3.3. Nghiên cứu xác định phân vùng trọng điểm cháy rừng.....	44
3.3.1 Xác định mùa cháy rừng tại khu vực nghiên cứu	44
3.3.2. Ảnh hưởng của thảm thực vật tới cháy rừng.....	48
3.3.3. Phân vùng trọng điểm dễ cháy rừng khu vực nghiên cứu	51
3.4. Đánh giá hiệu quả công tác phòng chống cháy rừng tại khu vực nghiên cứu (2010 – 2014)	51
3.4.1 Các công tác phòng chống cháy rừng chủ đạo.....	51

3.4.2. Một số luật và văn bản liên quan đến công tác PCCCR	55
3.4.3. Sự tham gia của người dân trong công tác phòng chống cháy rừng	58
3.4.4 Công tác tuyên truyền PCCCR tại khu vực nghiên cứu	60
3.4.5. Các biện pháp kỹ thuật PCCCR tại địa phương.....	62
3.5 Đề xuất các giải pháp phòng chống cháy rừng hiệu quả	62
3.5.1. Các giải pháp PCCCR.....	62
3.5.2 Biện pháp phòng cháy chữa cháy rừng	66
KẾT LUẬN, TỒN TẠI, KIẾN NGHỊ	68
1. Kết luận	68
2. Tồn tại	69
3. Kiến nghị.....	69
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70
PHỤ LỤC	72

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

PCCCR	: Phòng cháy chữa cháy rừng
BNN&PTNT	: Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
VLC	: Vật liệu cháy
UBND	: Ủy ban nhân dân
HKL	: Hạt kiểm lâm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1 Cấp nguy cơ cháy rừng theo độ lớn P	9
Bảng 1.3 Môi quan hệ giữa các nhân tố khí tượng với mức độ bén lửa.....	11
Bảng 1.4 Tiêu chuẩn phân cấp nguy cơ cháy rừng theo chỉ tiêu bén lửa I.....	11
Bảng 1.5 Phân cấp cháy rừng Thông theo chỉ tiêu P cho rừng Thông Quảng Ninh của T.S Phạm Ngọc Hưng	14
Bảng 1.6 Cấp nguy hiểm cháy thêm yếu tố gió của A.N Cooper (1991)	15
Bảng 1.7 Phân cấp cháy rừng theo độ ẩm VLC của T.S Bê Minh Châu.....	17
Bảng 1.8. Tổng hợp trung bình yếu tố thời tiết tại huyện Văn Chấn.	23
Bảng 1.9. Tổng hợp cơ cấu đất đai huyện Văn Chấn năm 2012.	25
Bảng 1.10. Tình hình chung của 2 xã nghiên cứu trọng điểm.....	31
Bảng 3.1: Hiện trạng tài nguyên rừng xã Sơn Thịnh, Phù Nham huyện Văn Chấn tỉnh Yên Bái	40
Bảng 3.2. Tình hình cháy rừng tại khu vực nghiên cứu giai đoạn 2010-2014	43
Bảng 3.3. Khí hậu thủy văn xã Sơn Thịnh giai đoạn 2010 – 2014.....	45
Bảng 3.4. Khí hậu thủy văn xã Phù Nham giai đoạn 2010 – 2014.....	46
Bảng 3.5. Nhiệt độ và lượng mưa trung bình 5 năm của khu vực nghiên cứu	47
Bảng 3.6. Cấu trúc tổ thành tầng cây cao rừng tự nhiên khu vực nghiên cứu.....	49
Bảng 3.7. Đặc điểm rụng lá của các loài cây trong tổ thành	50
Bảng 3.8. Kết quả điều tra thành phần cây bụi thảm tươi khu vực nghiên cứu.....	50
Bảng 3.9: Sự phối hợp giữa các cơ quan trong công tác PCCCR	53
Bảng 3.10. Một số văn bản luật và dưới luật liên quan đến PCCCR	56
Bảng 3.11 Kết quả điều tra phỏng vấn tại khu vực nghiên cứu.....	58
Bảng 3.12 Kết quả thực hiện công tác tuyên truyền PCCCR tại khu vực nghiên cứu năm 2014	61

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Các bước để giải quyết vấn đề của đề tài	37
Hình 3.1. Biến động lượng mưa và nhiệt độ khu vực nghiên cứu trong 5 năm ...	48
Hình 3.2. Sơ đồ chỉ đạo phối hợp giữa các lực lượng hỗ trợ chủ rừng chữa cháy rừng	55
Hình 3.3. Sự tham gia của người dân trong PCCCR tại khu vực nghiên cứu .	59